

El Sant Jordi renaix gràcies a Sa Nostra

El retaule 'Sant Jordi', obra de Pere Niçard, pintat entre 1468 i 1470, ha estat restaurat gràcies al finançament aportat per la Caixa de Balears, Sa Nostra.

EL TEMPS / JOAN CELA

A l'esquerra, el retaule *Sant Jordi*, pintat per Pere Niçard, recentment restaurat. Dalt, Miquel Alenyà, sots-director de la Caixa de Balears, Sa Nostra, entitat que ha finançat la recuperació de l'obra.

El passat dilluns, dia 19 de febrer, es presentava a Palma la finalització de les obres de restauració del retaule *Sant Jordi*, pintat per Pere Niçard entre 1468 i 1470. A l'acte de presentació de l'obra restaurada als mitjans de comunicació hi eren presents l'artista-restaurador, José María Pardo; Pere Llabrés, del Museu Diocesà del bisbat de Mallorca, que és el propietari de l'obra; així com Miquel Alenyà, sots-director de la Caixa de Balears, Sa Nostra, i màxim responsable de l'Obra Social i Cultural d'aquesta entitat, que ha estat la finançadora de la restauració (quinze mesos), un procés que ha costat cinc milions de pessetes. Va ser un acord entre el bisbat i Sa Nostra (signat el juliol de 1999) que possibilità la intervenció demanada en diverses ocasions per diferents instàncies, que lamentaven la mala conservació del *Sant Jordi*.

Aquesta obra, una de les joies artístiques del llegat gòtic mallorquí, havia sofert un procés de degradació considerable durant les darreres dècades. Igual

com passa amb moltes d'altres peces del patrimoni mallorquí. La importància de l'obra i el seu estat aconsellà una ràpida intervenció. El fet que les arques del bisbat no estiguin precisament plenes va fer necessari cercar finançament privat. Per aquest costat aparegué Sa Nostra, que a través de l'Obra Social i Cultural, aportà els diners.

Una 'nova' obra. Sovint les restauracions, amb les noves tecnologies de les quals es disposa actualment, permeten fer descobriments, o simplement *veure* de forma diferent, l'obra objecte de la intervenció. És el cas de no poques obres del gòtic, renaixement o barroc, sota la pintura de les quals s'han trobat altres obres, o bé que després de netejar-les s'hi ha pogut descobrir una riquesa i vigor pictòrica original que el pas dels segles havia amagat sota capes de brutor. El procés de restauració del *Sant Jordi* també ha permès descobrir alguns secrets que els anys i la degradació havien condemnat a la foscor. El restaurador, José María Pardo, explica

que gràcies a l'ús de tècniques de reflectografia d'infrarojos havia descobert que, a l'alçada del genoll del sant que mata el drac, existeix una figura que és la primera imatge de l'autor coneguda, Pere Niçard. Ni més ni menys que un autoretrat fet a manera de signatura de l'obra. Un detall, pensa Pardo, de modernitat que Niçard importà a l'art mallorquí. Efectivament, durant el gòtic els pintors eren encara artesans gremials, mentre que en el renaixement adquireixen la condició plena d'artistes individuals. Aquesta tècnica de signatura és una mostra del procés de transició dels dos estadis.

Només és una de les aportacions que la restauració del *Sant Jordi* ha posat de manifest. El bisbat, Sa Nostra i el Consell de Mallorca ja han acordat una futura exposició, pel desembre d'enguany, sobre tot el procés de restauració així com sobre tots els elements culturals, artístics i iconogràfics que aquesta obra ha llegat a la cultura actual.

Miquel Payeras